

مصاحبه احمد معافی با سفیر ایران در ژاپن

پیشرفت و توسعه ژاپن بر اساس آموزش بود

رضا نظراهوری ، سفیر جمهوری اسلامی ، در آخرین سال دوران ریاست جمهوری احمدی نژاد کار خود در ژاپن را آغاز کرد . این ، مقارن همان دورانی است که آن کاغذپاره های آمریکا و سازمان ملل ، واقعا کار دست ما داده بود . تا این زمان ، ایران کماکان نفت خود را - که البته صادرات آن به حداقل رسیده بود - میفروخت و پول آنرا هم میگرفت ولی انتقال آن پول به داخل کشور امکانپذیر نبود . در نتیجه ، ایران پول را داشت ولی عملا حق استفاده از آنرا نداشت . این وضعیت صادرات نفت ما بود که خدا اگر آنرا هم به ما ملت مظلوم ایران نداده بود معلوم نبود چه خاکی میخواستیم به سرمان بریزیم . واردات هم بدتر . دست روی هر چه می گذاشتی آنرا به ترتیبی به موشک و بمب اتمی وصل میکردند و در نتیجه خرید آن ممنوع میشد . تاثیر منفی آن کاغذ پاره ها روز به روز بیشتر میشد . در واقع ایران در گردابی گرفتار شده بود که هر روز چرخش آن سریعتر و عمق آن بیشتر میشد . ما عملا از نظر تجاری دست خالی و از زاویه سیاسی کاملا منزوی شده بودیم . ایران هراسی هم که بجای خود . ایرانی های مقیم خارج حتی خجالت میکشیدند (و گاه میترسیدند) نام کشور خود را به زبان بیاورند . ایران بزرگ ما ، اخ شده بود .

تیر ۱۳۹۶ - هنگام این مصاحبه

ریشه مشکلات البته در اینجا بود که ژاپنی های خدانشناس (و آمریکایی های بدتر از آنها) قسم و آیه و فتوای ما را درک نمیکردند که هیچ ، گاه با دیدن دم خروس کوچکی ، آشوب و بلوا هم به پا میکردند . بدتر اینکه کاغذ پاره ها را هم بجای اینکه به سطل آشغال بریزند به آنها عمل میکردند . خلاصه اینکه مسائل آنقدر پیچیده شده بود که در نهایت ، دو لشکر طرفین آماده جنگ ، و یا . . . قبولی مذاکره از جانب ما .

با انتخاب روحانی ، فضا عوض شد .

سیاست ایران بر این قرار گرفت که مذاکره باشد (که ناگفته نماند که از قبل هم بود ولی تصور خارجی ها این بود که ما داریم بجای مذاکره ، موعظه میکنیم) . دور جدید مذاکره اینبار جدی ، و با تیمی حرفه ای از طرف ایران ، بالاخره شروع و پس از گذراندن پستی و بلندیهای ، در آذر ۱۳۹۲ به توافق ژنو منجر شد .
سفیر میگوید :

- اولین نتیجه توافق ژنو این بود که جلوی افزایش تحریم ها گرفته شد .
نظراهوری اضافه میکند :

- در بندی از این توافقنامه اشاره شده بود که ایران مجاز است با ایجاد کانالهای مناسب مالی ، درآمدهای نفتی خود را مطابق میل خود هزینه کند .
دو سال دیگر و چندین مذاکره طاقت فرسا لازم بود تا توافقنامه مقدماتی ژنو به امضای توافق جامع (برجام) منجر گردد .

سفیر در مورد ژاپن توضیح میدهد :

- ژاپنی ها کلا تلاش زیادی داشتند که روابط با ایران به نقاط بحرانی و غیر قابل برگشت نرسد . آنها در فاصله بین توافقنامه ژنو تا برجام ، با تخصیص ۷ میلیارد دلار خود راسا در جهت بیمه نفتکش ها اقدام نمودند . در مورد درآمدهای بلوکه شده نیز ،

اولین نتیجه توافق ژنو این بود که

نه تنها فرصت طلبی نکردند (سفیر نمیگوید ولی لابد به سوء استفاده های چین و کره اشاره دارد) بلکه در نهایت ، نیمی از مجموعه درآمدهای نفتی

جلوی افزایش تحریم ها گرفته شد

بلوکه شده در کشورهای مختلف ، از کانال بانکهای ژاپن بود که به ایران بازگشت .

ژاپن چرا تا اینجا پیش آمد ؟ چه علاقه خاصی به ما داشت ؟

واقع بینانه تر است چنانچه تصور کنیم که در پیشبرد مذاکراتی که منجر به این نتایج شد سفارتخانه تحت مدیریت نظراهارای نیز نقش تعیین کننده ای داشت .

در این مورد ، سفیر خاضعانه فقط میگوید :

- سفارت هم در این جهت مذاکرات فشرده داشت .

چه نوع مذاکراتی ؟

انگلیسی ها را از قدیم میگویند استاد سیاست هستند . نظراهارای از همین انگلستان در رشته " اندیشه سیاسی " دکتر گرفته است ! از طرف دیگر او تقریباً نیمی از دوران خدمت ۳۰ ساله خود در وزارت امور خارجه را درگیر مسائل فرهنگی بوده ، از سردبیری فصلنامه های " سیاست خارجی " و " تاریخ روابط خارجی ایران " گرفته تا ریاست یا مدیر کلی گروه مطالعات اروپا و آمریکا و مرکز اسناد و تاریخ دیپلماسی ، و دست آخر هم معاون پژوهشی مرکز آموزش و پژوهش وزارت امور خارجه .

آنطرف قضیه اینکه به خلاف امریکائی ها که ماهیتاً کابوی هستند ژاپنی ها روحیه ای اساساً فرهنگی دارند . اگر برای به خاک مالاندن پوزه امریکائی ها وجود فرضاً فلان سردار سپاه لازم باشد ژاپنی ها را پختگی و فراست فرهنگی راحت تر میتواند آچمز کند بخصوص که شخص ، دکتر سیاست هم باشد ! با همه اینها نظراهارای انسان بسیار متواضعی است . با فروتنی زیادی هم صحبت میکند ولی تاکید او روی برخی نکات جای شکی باقی نمیگذارد که از عملکرد خود بعنوان سفیر ایران در ژاپن ، کاملاً راضی است .

تیر ۱۳۹۴ - مهمانی افطار نخست وزیر ژاپن ، سفیر همراه همسر

- اینکه ما در فاصله توافقنامه ژنو تا برجام توانستیم به منابع ارزی بلوکه شده خود در ژاپن دسترسی پیدا کنیم احتمالاً دستاوردی شایان و درخور توجه بود . ما موفق شدیم حتی قبل از توافقنامه ژنو ، نه تنها مکانیزم این کار را ایجاد کنیم بلکه مجوز OFAC (دفتر کنترل سرمایه های خارجی) را هم بگیریم . بعد از توافق ژنو هم خط اعتباری ۱۰ میلیارد دلاری با ژاپن امضا شد .

سفیر ، آرام و شمرده دستاوردها را به زبان دیگری بیان میکند :

- ما توانستیم راهبرد جدید در سیاست خارجی ، یعنی اینکه در رابطه با بحث هسته ای دنبال یک راه حل برد- برد میباشیم را به طرف ژاپنی بقبولانیم .

نظراًهاری در یک مورد اظهار تاسف میکند :

- علیرغم همه اینها ، ما نتوانستیم شرکتهای ژاپنی را به حضور موثر در ایران ترغیب کنیم .
واقعیت اینکه سرمایه را نه فرهنگ و نه سیاست و نه حتی قلدری ، فقط امنیت و ثبات است که جذب میکند .
صحبت ادامه دارد . سفیر در مورد مسائل دیگری که در دوران ماموریت خود در ژاپن با آنها مواجه شد هم توضیحاتی میدهد و در
نهایت بحث به " انجمن ایرانیان فارغ التحصیل ژاپن " کشیده میشود .

سال ۱۳۹۴ - در هیروشیما

اردیبهشت ۱۳۹۵ - با عباس عراقچی ، سفیر قبلی

در مورد انجمن ، سفیر سخن را چنین آغاز میکند :

- ۱۵ سال پیش نزول ارتباطات ایران با جامعه جهانی شروع و ۵ سال پیش این ارتباطات به حداقل رسید .
این برهه زمانی ، از زاویه تجارت جهانی سالهائی بسیار کلیدی بود . ایران متأسفانه کاملاً از آنچه که در تجارت بین الملل داشت اتفاق می افتاد دور ماند . امروزه ما ناچاریم به هر قیمتی که شده این خلأ را پر کنیم . ما یا میبایست به آخرین دستاوردها و سازو کارهای منطقه ای و بین المللی ملحق شویم یا اگر موفق به اینکار نشدیم حداقل با آنها ارتباط برقرار کنیم . تنها بدینصورت است که میتوان گفت موفق شده ایم از دستاوردهای برجام استفاده کنیم .

نیمی از مجموعه درآمدهای نفتی بلوکه شده ایران در کشورهای مختلف ، از کانال بانکهای ژاپن به کشور بازگشت

**برهه زمانی ۱۵ تا ۵ سال پیش ،
از زاویه تجارت جهانی سالهائی
بسیار کلیدی بود**

او صحبت را به انجمن برمیگرداند :

- فعالیت انجمن در سالهای اخیر کمتر شده است . (شاید سفیر اطلاع ندارد که کاغذ پاره ها ، گریبان ما را هم گرفته بود !) انجمن شما در گذشته بمانند پلی جهت وصل کردن بخشهای مختلف خصوصی

دولتی ایران و ژاپن عمل میکرد . دوره ها و امکانات آموزشی فراهم شده توسط شما ، رفت و آمدها ،

سمینارها ، همه اینها که حاصل ظرفیتهای انجمن بود بسیار بسیار کارساز بود . عملکرد تشکیلات شما نشان میدهد که این انجمن ، بصورت مشخص و عملیاتی تشخیص میداده که چه حوزه ای یا بخشی یا مقامی از ایران میتواند با حوزه یا بخش یا مقام مربوطه در ژاپن مرتبط شود . بدنبال این تشخیص ، کار بعدی شما وصل این ارتباط بود . در نتیجه ، تبادل دانشها و آموزشهای لازم محقق میشد .

نظراًهاری بخصوص روی آموزش مکت میکند :

- پیشرفت و توسعه خود ژاپنی ها بر اساس آموزش بوده است . آنها هر کاری را ابتدا با آموزش شروع کردند .
سفیر در آخر میگوید :

بهمن ۱۳۹۴- استقبال از میهمانان ضیافت سالگرد انقلاب

خرداد ۱۳۹۴- بازدید از نمایشگاهی در توکیو

- قبل از تحریم ها ما با ژاپن روابطی بسیار عالی داشتیم . هدف تعاملات اخیر ما نیز ، بازگرداندن روابط به همان سطوح طلایی گذشته است . رسیدن به این هدف در نهایت فقط با وجود افرادی که آشنا به فرهنگ و نیز محافل ایران و ژاپن بوده و تجربه این کارها را از گذشته دارند ، و با مشارکت ساز و کارهایی مانند انجمن شما است که امکانپذیر خواهد شد .

نظراًهاری با ذکر نکته ظریفی صحبت را به پایان میرسد :

- البته فعالیتهای شما قطعاً به حمایتهای دولتی هم نیاز خواهد داشت . و من به سهم خود بعنوان سفیر جمهوری اسلامی در ژاپن این قول را میدهم که در هر زمانی ، هر گونه حمایتی را که لازم باشد دریغ نخواهم کرد .

**انجمن بمانند پلی جهت وصل
کردن بخشهای مختلف خصوصی
و دولتی ایران و ژاپن عمل میکند**